

+

РЕЦЕНЗИЯ

от доцент доктор Ирена Емилова Любенова
Стопанска академия „Димитър А. Ценов“, гр. Свищов

на дисертационния труд на Мартинш Лаува

на тема: **„УПРАВЛЕНИЕ НА ЧАСТНИТЕ ИНВЕСТИЦИИ В
СПОРТА“**,

представен за придобиване на образователната и научна степен
„доктор“ в

Област на висшето образование

3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление

3.7. Администрация и управление

Научна специалност „Организация и управление извън сферата на
материалното производство (сигурност и отбрана)“

Свищов

2023

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Теоретичното осмисляне на изследване на възможностите за управление на частните инвестиции в спорта става все по-актуален проблем. Умелото аргументиране на актуалността на темата е породено от осъзнато оценяване на важността на изследваните процеси, които налагат необходимост от повишаване на ефективността на управление на частните инвестиции в спорта в конкурентна среда.

Целта на дисертационния труд е коректно формулирана. Свързана е с изследване на спецификата на управлението на инвестициите в спорта като инвестиционна дейност, предоставяйки преглед на историческото развитие на тази посока в Латвия и в света, разкривайки основните спортни дисциплини, в които инвестициите са печеливши и открояване на потенциалните спортни дисциплини в Латвия, които са привлекателни за инвеститорите на основата на анализирани възможности за ефективно управление на частни инвестиции в спорта в латвийската спортна и инвестиционна среда. Задачите на дисертационния труд са определени съобразно поставената цел и са намерили своята успешна реализация в разработката. Обект на изследване в дисертационния труд е планирането, организацията, мотивацията и контролът на инвестициите. Предмет на научното изследване е управлението на предприятията, занимаващи се с инвестиции в рисков капитал в областта на спорта. Основната работна хипотеза е логична и насочва аналитичния фокус в изложението, за да отговори адекватно на необходимите изисквания на концептуалната част и организирания емпиричен материал.

Проучваният проблем се отличава с обширност и сложност. Това обстоятелство ограничава възможностите за цялостното му изучаване и налага изследванията да бъдат извършени при определени допустими ограничения. Извън обхвата на научните изследвания остават правните аспекти на управлението на инвестициите в спорта, включително

аспектите на частно-публичното партньорство, психологическите аспекти и практическото прилагане на разработената методология извън пределите на Латвия.

Дисертационният труд предоставя разработена иновативна методология за управление на частните инвестиции в спорта, която осигурява положителен инвестиционен баланс за инвеститора. Документът идентифицира най-важните критерии, които определят окончателното решение на инвеститора относно обекта на инвестиция в латвийския спорт в съответствие с иновативната методология, разработена в проучването.

Формулирана тема е посветена на актуален и значим за съвременните условия управленски проблем. Логиката на изложението в дисертационния труд, както и постигнатите научни резултати красноречиво и недвусмислено подкрепят правилния избор на тема.

2. Обща характеристика и структура на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд е в обем от 243 страници и включва: увод, изложение в три глави, заключение, списък на използваната литература, декларация за оригиналност на дисертационния труд и приложения. Констатира се целенасоченост, балансираност и добра логика. В основния текст се съдържат 16 фигури, 21 таблици и 5 формули, което дава възможност за адекватно онагледяване.

В увода е очертана актуалността на темата на дисертационния труд. Дефинирани са обектът и предметът на изследването, основната цел и задачи и работната хипотеза. Представени са методите на изследването.

В *първа глава* са изследвани теоретическите аспекти на управлението на инвестициите, спецификата на инвестиционния мениджмънт в спорта и основните стратегии на спортния мениджмънт.

Във *втора глава* научните търсения са насочени към анализ на състоянието на инвестициите на латвийската държава в спорта. Разгледани

са структурата и методологията на финансиране на спортните организации в Латвия, държавното финансиране на отделните спортисти и организационния модел на младежкия спорт.

В *трета глава* се изследват и предлагат направления за повишаване на ефективността на управлението на частните инвестиции в спорта в Латвия. Наблюдава се умело боравене с инструментариума на научните изследвания. Информацията е анализирана многоаспектно.

Заклучението представя синтез на получените резултати от цялостната разработка.

Поставените научноизследователски задачи са реализирани в пълна степен, което е отразено в съответстващата структура на този дисертационен труд. Избраната тема се развива последователно както в теоретико-методологичен, така и в приложен аспект, а това спомага за балансирано научно изследване.

Стилът на изразяване е ясен и точен. Обогатява се теорията и практиката на управлението на инвестиционния капитал в спорта чрез формулираните методи и модели за ефективно управление на частните инвестиции в спорта, базирани на общоприложимата методология на научното познание.

Представеният за рецензиране дисертационен труд напълно съответства като научна разработка по обем и качество на законовите изисквания за присъждане на образователната и научна степен „доктор”.

3. Характеристика на научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд

Посочените научни и научно-приложни резултати показват задълбочени теоретични знания в изследваната проблематика и способност за провеждане на самостоятелни научни изследвания.

Научни резултати.

1. Теорията за управление на инвестициите в спорта е доразвита като управление на инвестициите в рисков капитал, част от интерпретацията на категорията „инвестиции в спорта“, особеностите на тяхното управление и добрите практики.

2. Формирани са нови знания в областта на управлението на спортните инвестиции и е създадена иновативна методология за управление на инвестициите в спорта на Латвия, като е разработена система от показатели за оценка на съставните рискови фактори за инвестициите.

Научно-приложни резултати.

1. Разработена е иновативна методология за инвестиционен модел в спорта, който ще позволи на инвеститора да постигне доходност от около 45% годишно с възходяща тенденция.

2. Разработена е стратегия за подобряване на ефективността на управлението на инвестициите в спорта, включително участието на държавата Латвия и на тази основа за увеличаване на стойността му.

3. В резултат на проучването беше създадено предприятие, което продължава дейността си, подобрявайки се въз основа на придобит преди това практически опит и попълнени теоретични знания.

Приемам формулираните научни и научно-приложни резултати в дисертационния труд и считам, че те са лично дело на докторанта и отговарят на изискванията на действащата нормативна уредба за получаване на образователната и научна степен „доктор“.

4. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд

Дисертационният труд разширява и обогатява теорията и практиката за ефективно управление на инвестициите в спорта, предоставяйки на

вземашите решения научно и икономически обосновани алтернативи за рационализиране на управленските решения в изследваната област. Разработена е иновативна методология за управление на частните инвестиции в спорта, която осигурява положителен инвестиционен баланс за инвеститора. Идентифицирани са най-важните критерии, които определят окончателното решение на инвеститора относно обекта на инвестиция в латвийския спорт в съответствие с иновативната методология, разработена в проучването. Учредено е пилотно предприятие за управление на спортни инвестиции, което чрез прилагане на методологията за управление на инвестициите в спорта, предложена от автора, инвестира в развитието на спортисти.

5. Оценка на публикациите по дисертацията и авторството

По темата на дисертационния труд са публикувани пет научни статии в реферирани и индексирани издания с научно рецензиране. Те са дали възможност за популяризиране на научни резултати, получени в хода на изследванията. Реализирани са участия с научни доклади по изследваните проблеми в международни научни конференции.

Не ми е известно резултати от изследването в дисертационния труд да са цитирани от други автори.

6. Литературна осведоменост и компетентност на докторанта

Списъкът на използваната литература (109 литературни източника, от които 36 на латвийски език и 73 на английски език) убедително показва сериозни проучвания на актуални специализирани публикации. Говори за способността на докторанта да цитира коректно и анализира достатъчно литературни източници, имащи отношение към разглежданите проблеми в дисертационния труд.

7. Оценка за автореферата

Авторефератът коректно и точно отразява структурата и съдържанието на дисертационния труд. Отговаря на изискванията и показва уменията на докторант Мартинш Лаува да синтезира и обобщава, за да представи своите най-важни идеи и изводи.

8. Критични бележки

Към представения ми за рецензиране дисертационен труд нямам критични бележки.

Позволявам си да препоръчам на докторанта да продължи своите научни изследвания в областта на спортния мениджмънт и да не спира да открива механизмите за усъвършенстване на изследователския процес в направленията за създаването на инструментариум в стратегическото управление на спорта.

9. Лични впечатления и други въпроси, по които рецензентът счита, че следва да вземе отношение

Не познавам лично докторант Мартинш Лаува. Впечатленията ми са от дисертационния труд, автореферата и публикациите по дисертацията. Те показват отговорен научен работник със задълбочена теоретична подготовка и доказана способност за самостоятелни научни изследвания.

Проличава способността на автора да анализира актуални проблеми на спортния мениджмънт, пречупени през призмата на професионализма и житейската мъдрост.

В хода на рецензирането не са постъпили и не съм установила случаи на плагиатство. Представена е справка за съответствие с минималните национални изисквания за придобиване на научна степен „ДОКТОР“ с общ точков еквивалент 105 при минимално изискуеми 80 т.

10. Заключение

Представеният дисертационен труд „Управление на частните инвестиции в спорта“, с автор Мартинш Лаува е завършен научно-изследователски труд върху актуален управленски проблем. Постигнати са значими научни резултати, които показват теоретичните познания и способностите на докторанта да провежда самостоятелни научни изследвания. По мое мнение дисертационният труд отговаря на изискванията за присъждане на ОНС „доктор“ съгласно ЗРАСРБ, Правилника към него и нормативната уредба на НВУ “Васил Левски“ В. Търново.

11. Оценка на дисертационния труд

Констатираните убедителни и ясно диференцирани научни постижения в дисертационния труд ми дават основание да заявя **категорична положителна оценка** и да препоръчам на уважаемите членове на научното жури да подкрепят решение “**ЗА**” присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.7. Администрация и управление, научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)“ на Мартинш Лаува.

22.03.2023 г.

Гр. Свищов

РЕЦЕНЗЕНТ: .....

/доц. д-р Ирена Емилова/

REVIEW

by **Associate Professor Irena Emilova Lyubenova, Ph.D.**,
at the D. A. Tsenov Academy of Economics, Svishtov
of the dissertation of **Mārtiņš Lauva**

on the topic: "**Private Investment Management in Sports**"

presented for obtaining the educational and scientific degree "Doctor",
field of higher education:

3. Social, economic and legal sciences,

professional field:

3.7. Administration and management,

scientific specialty:

"Organization and management outside the field of material production
(security and defense)"

Svishtov

2023

1. Relevance and significance of the developed scientific problem

The theoretical understanding of the study of the possibilities for managing private investments in sports is becoming an increasingly important problem. The skilful argumentation of the topicality of the topic is caused by a conscious assessment of the importance of the studied processes, which impose the need to increase the efficiency of management of private investment in sport in a competitive environment.

The purpose of the dissertation is correctly formulated. It is related to study of the specifics of investment management in sports as an investment activity, providing an overview of the historical development of this direction in Latvia and in the world, revealing the main sports disciplines in which investments are profitable, and which are potential sports disciplines in Latvia that could be attractive to investors, having analyzed the possibilities of managing private investments in sports in the Latvian sports and investment environment.

The tasks of the dissertation are determined according to the set goal and have found their successful realization in the development.

The object of research is the planning, organization, motivation and control of investments. *The subject* of the research is the management of an enterprise engaged in investment of risk capital in the field of sports. *The main working hypothesis* is logical and directs the analytical focus in the exposition to adequately meet the necessary requirements of the conceptual part and the organized empirical material.

The studied problem is characterized by vastness and complexity. This circumstance limits the possibilities for its complete study and requires the

research to be carried out under certain permissible restrictions. Aspects of private and public partnerships, psychological aspects, as well as the practical implementation of the developed methodology for outside of Latvia, have not been studied.

The Thesis developed an innovative methodology for managing private investments in sports, which provides a positive investment balance for the investor. The dissertation identifies the most significant criteria that determine the final decision of the investor on the object of investment in Latvian sports in accordance with the innovative methodology developed in the research.

A formulated topic is dedicated to a topical and significant for contemporary conditions management problem. The logic of the presentation in the dissertation, as well as the achieved scientific results eloquently and unequivocally support the correct choice of topic.

2. General characteristics and structure of the dissertation

The presented dissertation has a volume of 243 pages and contains of introduction, three chapters, conclusion, bibliography, declaration of originality of the dissertation and appendixes. I ascertain purposefulness, balance and good logic in dissertation. The main text contains 16 figures, 21 tables and 5 formulas,

The introduction outlines the topicality of the topic of the dissertation. The object and subject of the research, the main goal and tasks and the working hypothesis are defined. The methods of the research are presented too.

The first chapter examines the theoretical aspects of investment management, the specifics of investment management in sports and the main strategies of sports management.

In *the second chapter*, scientific research is directed to an analysis of the state of the Latvian state's investments in sports. The structure and methodology

of financing sports organizations in Latvia, state financing of individual athletes and the organizational model of youth sports are examined.

The third chapter examines and suggests directions for increasing the effectiveness of the management of private investment in sports in Latvia. Skillful handling of research tools is observed. The information is analyzed in many ways.

The conclusion presents a synthesis of the results obtained from the overall development.

The set research tasks have been fully implemented, which is reflected in the corresponding structure of the dissertation. The chosen topic is developed consistently both in theoretical-methodological and in applied aspects, and this contributes to balanced scientific research.

The style of expression is clear and precise. The theory and practice of investment capital management in sports is enriched through the formulated methods and models for effective management of private investments in sports, based on the generally applicable methodology of scientific knowledge.

The dissertation submitted for review fully corresponds as a scientific development in terms of volume and quality to the legal requirements for awarding the educational and scientific degree "doctor".

3. Characteristics of the scientific and scientific-applied contributions in the dissertation

The indicated scientific and scientific-applied results show in-depth theoretical knowledge in the researched issues and ability to conduct independent scientific research.

Scientific results.

1. The theory of management of investments in sports has been further developed as the management of venture capital investments, part of the

interpretation of the category “investments in sports”, the features of their management and best practices.

2. New knowledge in the field of investment management in sports was formed. An innovative methodology for investment management in sports was created in Latvia and a system of indicators for assessing the constituent risk factors for investments was developed.

Scientific-applied results.

1. An innovative methodology for an investment model in sports has been elaborated, which will allow an investor to achieve a profitability of approximately 45% per year with an upward trend.

2. A strategy has been developed to improve the efficiency of investment management in sports, including the participation of the Republic of Latvia and, on this basis, to increase its value.

3. As a result of the study, an enterprise was established that continues its activities, by improving based on previously acquired practical experience and replenished theoretical knowledge.

I accept the formulated scientific and scientific-applied results in the dissertation and consider that they are the personal work of the doctoral student and meet the requirements of the current regulations for obtaining the educational and scientific degree "doctor".

4. Evaluation of scientific results and contributions of the dissertation

The dissertation expands and enriches the theory and practice of effective investment management in sports, providing decision makers with scientifically and economically sound alternatives for rationalizing management decisions in the researched area.

An innovative methodology for managing private investments in sports has been developed, which ensures a positive investment balance for the investor.

The most important criteria that determine the final decision of the investor regarding the object of investment in Latvian sports have been identified in accordance with the innovative methodology developed in the study. A sports investment management pilot enterprise was established which, by applying the sports investment management methodology proposed by the author, invests in the development of athletes.

5. Evaluation of publications on the dissertation topic and authorship

On the topic of the dissertation, five scientific articles have been published in refereed and indexed journals with scientific review. They have made it possible to popularize scientific results obtained during research. Participations with scientific reports on the researched problems in international scientific conferences have been realized.

I am not aware of any cited of the research results in the dissertation by other authors.

6. Literary awareness and competence of the doctoral student

The list of used literature (109 literary sources, of which 36 in Latvian and 73 in English) convincingly shows serious studies of current specialized publications. It demonstrates the doctoral candidate's ability to correctly cite and sufficiently analyze literary sources relevant to the issues addressed in the dissertation.

7. Evaluation of the abstract

The abstract correctly and accurately reflects the structure and content of the dissertation. Meets the requirements and demonstrates PhD student Mārtiņš Lauva's skills in synthesizing and summarizing to present his most important ideas and conclusions.

8. Critical remarks

I have no critical comments on the dissertation submitted for review.

I allow myself to recommend the doctoral student to continue his scientific research in the field of sports management and not to stop discovering the mechanisms for improving the research process in the directions for the creation of a toolkit in the strategic management of sports.

9. Personal impressions and other matters on which the reviewer considers it necessary to take a position

I do not personally know the PhD student Mārtiņš Lauva. My impressions are of the dissertation, the abstract, and the publications on the dissertation. They show a responsible scientist with a thorough theoretical training and a proven ability for independent scientific research.

It shows the author's ability to analyse current problems of sports management, refracted through the prism of professionalism and life wisdom.

During the writing of the review, no cases of plagiarism have occurred, and I have not detected. A certificate of compliance with the minimum national requirements for obtaining the scientific degree "Doctor" with a total point equivalent of 105 with a minimum required of 80 points has been submitted.

10. Conclusion

The presented dissertation "Private Investment Management in Sports", authored by Mārtiņš Lauva, is a completed scientific research work on a topical management problem.

Significant scientific results have been achieved, which demonstrate the theoretical knowledge and abilities of the doctoral student to conduct independent scientific research. In my opinion, the dissertation meets the requirements for the award of the educational and scientific degree "Doctor" according to the Law on Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ZRASRB), the Regulations for Implementation of ZRASRB and the normative regulation on Vasil Levski National Military University in Veliko Tarnovo.

11. Evaluation of the dissertation

The established convincing and clearly differentiated scientific achievements in the dissertation give me a reason to declare a categorical **positive assessment** and to recommend to the respected members of the scientific jury to support the decision "**FOR**" awarding the educational and scientific degree "Doctor", field of higher education 3. Social, economic and legal sciences, professional field 3.7. Administration and management, scientific specialty "Organization and management outside the field of material production (security and defense)" on *Mārtiņš Lauva*.

22.03.2023

Svishtov

REVIEWER: .....

(Assoc. Prof. Irena Emilova Lyubenova, PhD)